Department of Education
Region X - Northern Mindanao
DIVISION OF CAGAYAN DE ORO
Fr. William F. Masterson, SJ Avenue, Upper Balulang, Cagayan de Oro City

Aktibiti ng Pagkatuto sa Komunikasyon at Pananaliksik sa Wika at Kulturang Pilipino

SHARED OPTIONS

Senior High Alternative Responsive Education Delivery

Competence.Dedication.Optimism

Preface

It has been elaborated in research and literature that the highest performing education systems are those that combine quality with equity. Quality education in the Department of Education (DepEd) is ensured by the learning standards in content and performance laid in the curriculum guide. Equity in education means that personal or social circumstances such as gender, ethnic origin or family background, are not obstacles to achieving educational potential and that inclusively, all individuals reach at least a basic minimum level of skills.

In these education systems, the vast majority of learners have the opportunity to attain high-level skills, regardless of their own personal and socio-economic circumstances. This corresponds to the aim of DepEd Cagayan de Oro City that no learner is left in the progression of learning. Through DepEd's flexible learning options (FLO), learners who have sought to continue their learning can still pursue in the Open High School Program (OHSP) or in the Alternative Learning System (ALS).

One of the most efficient educational strategies carried out by DepEd Cagayan de Oro City at the present is the investment in FLO all the way up to senior high school. Hence, Senior High School Alternative Responsive Education Delivery (SHARED) Options is

operationalized as a brainchild of the Schools Division Superintendent, Jonathan S. Dela Peña, PhD.

Two secondary schools, Bulua National High School and Lapasan National High School, and two government facilities, Bureau of Jail Management and Penology-Cagayan de Oro City Jail and Department of Health-Treatment and Rehabilitation Center-Cagayan de Oro City, are implementing the SHARED Options.

To keep up with the student-centeredness of the K to 12 Basic Education Curriculum, SHARED Options facilitators are adopting the tenets of Dynamic Learning Program (DLP) that encourages responsible and accountable learning.

This compilation of DLP learning activity sheets is an instrument to achieve quality and equity in educating our learners in the second wind. This is a green light for SHARED Options and the DLP learning activity sheets will continually improve over the years.

Ray Butch D. Mahinay, PhD
Jean S. Macasero, PhD

Acknowledgment

The operation of the Senior High School Alternative Responsive Education Delivery (SHARED) Options took off with confidence that learners with limited opportunities to senior high school education can still pursue and complete it. With a pool of competent, dedicated, and optimistic Dynamic Learning Program (DLP) writers, validators, and consultants, the SHARED Options is in full swing. Gratitude is due to the following:

- Schools Division Superintendent, Jonathan S. Dela Peña, PhD, Assistant Schools Division Superintendent Alicia E. Anghay, PhD, for authoring and buoying up this initiative to the fullest;
- CID Chief Lorebina C. Carrasco, and SGOD Chief Rosalio R. Vitorillo, for the consistent support to all activities in the SHARED Options;
- School principals and senior high school teachers from Bulua NHS, Lapasan NHS, Puerto NHS and Lumbia NHS, for the legwork that SHARED Options is always in vigor;
- Stakeholders who partnered in the launching and operation of SHARED Options, specifically to the Bureau of Jail Management and Penology-Cagayan de Oro City Jail and the Department of Health-Treatment and Rehabilitation Center-Cagayan de Oro City;

- Writers and validators of the DLP learning activity sheets, to which this compilation is heavily attributable to, for their expertise and time spent in the workshops;
- Alternative Learning System implementers, for the technical assistance given to the sessions; and
- To all who in one way or another have contributed to the undertakings of SHARED Options.

Mabuhay ang mga mag-aaral! Ito ay para sa kanila, para sa bayan!

Ray Butch D. Mahinay, PhD
Jean S. Macasero, PhD

Writers:

1. Luzviminda B. Binolhay — Gusa Regional SHS
2. Myra C. Cuenca — Lapasan NHS
3. Dennis Rey Matos — Bulua NHS

Editors/Validators:

1. Teresa Mingo, PhD — Cagayan de Oro NHS
2. Sol Aceron, PhD — EPS-Filipino, CID, Division Office

Reproduction (LRMDS)

1.Gemma P. Pajayon - Project Development Officer II
2. Lanie M. Signo - Librarian II

JEAN S. MACASERO, PhD
EPS- SHS Coordinator

RAY BUTCH D. MAHINAY, PhD
MT-1 ALS Coordinator

LOREBINA C. CARRASCO
Chief, CID

ALICIA E. ANGHAY, PhD
Assistant Schools Division Superintendent

JONATHAN S. DELA PEŇA, PhD., CESO V
Schools Division Superintendent

KOMUNIKASYON AT PANANALIKSIK SA WIKA AT KULTURANG PILIPINO

RNING ACTIVITY SHEETS

ACT. NUMBER	LEARNING ACTIVITY TITLE	DATE	SCORE	ITEM
1	Wika (Pambansa, Opisyal, Panturo)			
2	Bilinguwalismo at Multilingguwalismo			
3	Register, Barayti, Homogenous, Heterogenous			
4	Lingguwistikong Komunidad, Unang Wika, Pangalawang Wika			
5	Gamit ng Wika sa Lipunan			
6	Bilinguwalismo at Multilingguwalismo			
7	Ibat ibang Gamit ng Wika sa Lipunan			
8	Gamit ng Wika sa Lipunan			
9	Kohesyong Panggramatika			
10	Gamit ng Wika sa Lipunan			
11	Panahon ng Kastila			
12	Panahon ng Rebolusyong Pilipino			
13	Panahon ng Amerikano			
14	Panahon ng Hapon			
15	Panahon ng Pagsasarili Hanggang sa Kasalukuyan			
16	Pinal na Awtput			
17	Sitwasyong Pangwika sa Telebisyon, sa Radyo at Diyaryo			
18	Paggamit ng Wika sa Pelikula			
19	Ugnayan ng Wika at Kultura			
20	Iba't ibang Register at Barayti ng wika na Ginagamit sa iba't ibang Sitwasyon			
21	Kakayahang Sosyolingwistik: Pag-Unawa Batay Sa Pagtukoy Sa Sino, Paano, Kailan, Saan, At Bakit Nangyari Ang Sitwasyong Kumunikatibo.			
22	Mabisang Pangungusap			
23	Mga Madalas Na Pagkakamali Sa Gramatikang Filipino			
24	Kakayahang Komunikatibo ng mga Pilipino			
25	Kakayahang Komunikatibo ng mga Pilipino (Pagpapatuloy)			
26	Kakayahang Sosyolingwistiko: Pag-unawa Batay Sa Pagtukoy Sa Sino, Paano, Kailan, Saan, At Bakit Nangyari Ang Sitwasyong Kumunikatibo.			
27	Introduksyon Sa Pananaliksik Sa Wika At Kulturang Pilipino			
28	Proseso sa Pagsulat ng Pananaliksik			
29	Gabay sa Pananaliksik			

Pangalan:	Petsa:	Iskor:
Paksa : Konseptong Pangwika		
Paksang Pamagat : Wika (Pambansa, Opisyal, Panturo)		
Kasanayang Pampagkatuto : Naiuugnay ang mga konseptong pangwika sa mga napakinggang sitwasyong pangkomunikasyon sa radio, talumpati ,panayam F11PN-Ia-86		
Sanggunian : Komunikasyon at Pananaliksik sa Wika at Kulturang (Filipino Batayang Aklat); Magdalena O. Jocson www.wika.pbworks.com		LAS No.: **1**

KONSEPTONG PANGNILALAMAN:

WIKA ang daluyan ng kaisipan at kamalayan ng isang lahi, lipi at lipunan. Ayon ***kay Hurch, 1991***, ang wika ay isang sistema ng mga tunog, arbitrary na gina-gamit sa komunikasyong pantao.

WIKANG PAMBANSA ang daluyan ng komu-nikasyon at magsisibing tulay na wika sa pag-uugnayan ng iba't ibang pangkat sa kapuluan na may kani-kanilang katutubong wikang ginagamit.

WIKANG PANTURO ang wikang opisyal na ginagamit sa pormal na edukasyon.

WIKANG OPISYAL ang principal na wikang ginagamit sa edukasyon, sa pamahalaan, at sa politika, sa komersiyo at industriya.

Halimbawa : Bisitahin ang sumunod na link para sa karagdagang halimbawa.
http://wika.pbworks.com/w/page/8021683/Maraming%20Wika%2C%20Matatag%20na%20Bans a%20-%20Chairman%20Nolasco

GAWAIN:

Isulat ang O kung kung nagpapahayag ng opinion ang pangungusap sa bawat bilang at X naman kung hindi.

____ 1. Wika ang daluyan ng kaisipan at kamalayan ng isang lahi.
____ 2. Ayon sa mga eksperto, wika ang tulay sa pakikisalamuha sa iba.
____ 3. Wikang panturo ang gamit upang magkaroon ng mataas na antas ng edukasyon.
____ 4. Ayon ng mga dalubwika, ang wika ay sistema ng komunikasyon.
____ 5. Ang wikang mapipili bilang wikang pambansa ay magagamit bilang wikang panturo hanggang sa unibersidad.

Pangalan:	Petsa:	Iskor:
Paksa : Konseptong Pangwika		
Paksang Pamagat : Bilinguwalismo at Multilingguwalismo		
Kasanayang Pampagkatuto : Natutukoy ang mga kahulugan at kabuluhan ng mga konseptong pangwika F11PT – Ia – 85		
Sanggunian : Komunikasyon at Pananaliksik sa Wika at Kulturang (Filipino Batayang Aklat); Magdalena O. Jocson		LAS No.: **2**

KONSEPTONG PANGNILALAMAN:

Bilingguwalismo nangangahulugan ng magkahiwalay na paggamit ng wikang Filipino at Ingles bilang mga midyum ng pagtuturo sa mga tiyak na asignatura.
Multilinguwalismo nangangahulugan ng paggamit ng maraming wika

Halimbawa: Ang talumpati ni Pangulong Duterte sa nakaraang SONA 2017. (www.youtube.com)

GAWAIN:

Ang TALUMPATI ay isang sining ng agham sapagkat dapat na maayos na nakahanay ang mahahalagang kaisipan at mabisang paraan ng paghahatid ng mga ito sa tagapakinig. Ito'y nagtataglay ng ***balangkas*** na binubuo ng **Simula,** dito nakasalalay ang kawilihan ng mga tagapakinig. **Katawan,** nakapaloob dito ang mahahalagang kaisipan ng paksa. **Wakas,** nagbibigay diin sa paksa.

Bumuo ng sariling SOLA kaugnay sa kahalahan ng wika.

Batayan ng Pagpupuntos
Kaangkupan/Nilalaman = 10 puntos
Wastong Gamit ng Salita = 10 puntos
Kalinisan = 5 puntos
25 puntos

Paksa: ______________________________

____
Pamagat

Pangalan:	Petsa:	Iskor:
Paksa : Konseptong Pangwika		
Paksang Pamagat : Register, Barayti, Homogenous, Heterogenous		
Kasanayang Pampagkatuto : Naiuugnay ang mga konseptong pangwika sa mga napanood na sitwasyong pang komunikasyon sa telebisyon (Halimbawa: Tonight with Arnold Clavio, State of the Nation, Mareng Winnie,Word of the Lourd (http://lourddeveyra.blogspot.com)) F11PD – Ib – 86		
Sanggunian : Komunikasyon at Pananaliksik sa Wika at Kulturang (Filipino Batayang Aklat); Magdalena O. Jocson		LAS No.: 3

KONSEPTONG PANGNILALAMAN:

Ang wika ay sinasalita nang ayon sa gamit o sitwasyong paggagamitan nito.

Register= istilo sa pananalita batay sa gamit.

Barayti = tumutukoy sa pagkakaiba ng bawat indibidwal sa larangan ng wika at kasarinlang pinagmulan.

Homogenous = iisa lang ang ginagamit na wika

Heterogenous = iba-iba ang layunin, gamit, at gumagamit ng wika.

GAWAIN:

Magsaliksik ng 5 salita sa Filipino na may ibang kahulugan kung sa ibang rehiyon gagamitin. Sundan ang halimbawa sa ibaba.

Salita	Kahulugan ng Salita sa Filipino	Lugar	Hahulugan ng Salita sa Tiyak na Lugar
Taya	Pusta	Cagayan de Oro	Kalawang

Pangalan:	Petsa:	Iskor:
Paksa : Konseptong Pangwika		
Paksang Pamagat : Lingguwistikong Komunidad, Unang Wika, Pangalawang Wika		
Kasanayang Pampagkatuto : Naiuugnay ang mga konseptong pangwika sa sariling kaalaman, pananaw, at mga karanasan F11PS–Ib–86		
Sanggunian : Komunikasyon at Pananaliksik sa Wika at Kulturang (Filipino Batayang Aklat); Magdalena O. Jocson		LAS No.: **4**

KONSEPTONG PANGNILALAMAN:

Wika ang daluyan ng kaisipan, mensahe, at higit sa lahat ng damdamin o emosyon, Nagsisilbi rin itong salamin sa pagkakakilanlan ng isang lahi.

Lingguwistikong Komunidad = May Kaugnayan sa pagpapaunlad ng wika.

Unang Wika = wikang natututunan ng tao mula ng kanyang kapanganakan.

Pangalawang Wika = iba pang wikang pinag-aaralan o natutunan maliban sa unang wika.

GAWAIN:

Pumili ng kapareha at bumuo ng maikling dayalogo ng alinman sa mga sumusunod na sitwasyon.

Nasira ang connection ng iyong internet at kailangan mong tumawag sa telecommunication company.

May interview ka sa inaplayan mong trabaho.

Ikaw ay isang Salesman na magbibinta ng iyong produkto sa Mall.

Batayan sa Pagbibigay ng Puntos

Kaangkupan ng mga salitang ginamit	= 10 puntos
Kaisahan	= 5 puntos
Pagkamalikhain	= 5 puntos
Kahusayan sa Pagganap	= 10 puntos

Pangalan:	Petsa:	Iskor:
Paksa : Konseptong Pangwika		
Paksang Pamagat : Gamit ng Wika sa Lipunan		
Kasanayang Pampagkatuto : Nagagamit ang kaalaman sa modernong teknolohiya (facebook, google, at iba pa) sa pag-unawa sa mga konseptong pangwika F11EP – Ic – 30		
Sanggunian : Pinagyamang Pluma, Phonix Publishing House; Alma M. Dayag		LAS No.: **5**

KONSEPTONG PANGNILALAMAN:

Ang Pilipinas ay isang bansang multilingguwal. Isang malaking hakbang ang ginawa ng ng ating bansa sa pagkakaroon ng pambansang polisiya para sa multilingguwal na edukasyon.

GAWAIN:

Basahing at pagnilayan mong mabuti ang tinuran ng ating pangulo sa ibaba. Isagawa ang mga panuto Pagkatapos.

"We should become trilingual as a country. Learn English well and connect to the World. Learn Filipino well and connect to our country. Retain your dialect and connect to your heritage."

1. Mula sa sipi, gamitin ang wikang Ingles upang maghanap sa Google ng tatlong mabubuting organisasyong pandaigdig na tumutulong sa mga proyektong malapit sa iyo, isulat sa mga linya ang mga mabubuting dulot nito sa mga miyembro ng organisasyon.
2. Mag-isip ka ng mga mabubuting gawaing dapat gawin ng isang kabataang tulad mo. Gamitin ang wikang Filipino sa pagsulat at saka ito i-post sa blog site.
3. Gamitin mo naman ngayon ang iyong unang wika sa pagbuo ng paalala. Maging malikhain para kalugdang basahin ng iba ang gagawin mo. I-post ito sa Facebook.

Pangalan:	Petsa:	Iskor:
Paksa : Konseptong Pangwika		
Paksang Pamagat : Bilinguwalismo at Multilingguwalismo		
Kasanayang Pampagkatuto : Nabibigyang kahulugan ang mga komunikatibong gamit ng wika sa lipunan (Ayon kay M. A. K. Halliday) F11PT – Ic – 86		
Sanggunian : Pinagyamang Pluma, Komunikasyon at Pananaliksik sa Wika at Kulturang Filipino, Alma M. Dayag: Phoenix Publishing House		LAS No.: 6

KONSEPTONG PANGNILALAMAN:

Ang pinakadiwa ng wika ay panlipunan. Si M.A.K Holliday ang naglalahad sa sa mga tungkulin ng wika. *Kabilang sa mga ito ay ang* Instrumental, Regulatori, Interaksyonal, Personal, Heuristiko at Impormatibo.

GAWAIN:

Basahing mabuti ang pahayag. Tukuyin ang gamit o tungkulin ng wika sa pahayag at bigyang-kahulugan ang komunikatibong gamit ng wika a lipunan. Maaring Higit sa isa ang gamit o tungkulin ng wika sa pahayag.

1. "Dindi makaasang maging mahusay na mag-aaral kung hindi mahusay na mahusay ang modelo – ang mga guro." Ito ang opinion ni Ruth . Gamit o tungkulin ng wika: ___________________________________
   Kahulugan at paliwanag: ______________________________________

2. Kamakailan ay inilabas ng Oxford English Dictionary, ang pinakabagong edisyon ng diksyonaryo nito na naglalaman ng mga bagong salitang Ingles, bukod pa sa mga dating terminong pinalawak ang kahulugan ayon sa nagbabagong paggamit nito.
   Gamit o tungkulin ng wika: _____________________________________
   Kahulugan at paliwanag : ______________________________________.

Pangalan:	Petsa:	Iskor:
Paksa : Konseptong Pangwika		
Paksang Pamagat : Iba't Ibang Gamit ng Wika sa Lipunan		
Kasanayang Pampagkatuto : Natutukoy ang iba't ibang gamit ng wika sa lipunan sa pamamagitan ng napapanood na palabas sa telebisyon at pelikula F11PD-Id-87		
Sanggunian : Pinagyamang Pluma, Phonix Publishing House; Alma M. Dayag		LAS No.: 7

KONSEPTONG PANGNILALAMAN:

Mahilig ka bang manood ng mga palabas sa telebisyon? Dito tayo makapupulot ng mga bagong kaalaman at karagdagang impormasyon na magagamit natin sa pang-araw-araw na Buhay.

GAWAIN:

Ang sumunod ay iba't ibang pahayag mula sa palabas sa telebisyon at pelikula. Tukuyin ang gamit ng wika at ipaliwanag kung bakit ito ang iyong napili.

1. "Minsan, gusto ko nang ipagsigawan, kaya lang..ako lang naman ang magmumukhang tanga. Bakit naman kasi ang complicated magmahal?"

---Basha, One More Chance

Paliwanag:

2. "Akala ko ba at okey na? Nagdadrama ka na naman. 'Di ba nga pagdating sa kapakanan ng pamilya, walang pang-panganay, walang ate-ate, walang bunso-bunso? Ang Meron lang...Kapit-bisig!" **--Maya, Be Careful with My Heart**

Paliwanag:

Pangalan:	Petsa:	Iskor:
Paksa :KonseptongPangwika		
PaksangPamagat :Gamit ng Wika sa Lipunan (Interaksyunal, Instrumental at Regulatoryo)		
KasanayangPampagkatuto : Naipaliliwanag nang pasalita ang gamit ng wika sa lipunan sa pamamagitan ng mga pagbibigay halimbawa F11PS – Id – 87		
Sanggunian : Pinagyamang Pluma, Phonix Publishing House; Alma M. Dayag	LAS No.: **8**	

KONSEPTONG PANGNILALAMAN:

Ang Interaksyunal ay ginagamit sa pagpapanatili ng mga relasyong sosyal katulad ng pagbati sa iba't ibang sitwasyon. Ang Instrumental naman ay tumutulong sa tao para maisagawa ang mga gusto niyang gawin. At ang Regulatoryo ay ginagamit sa pagkontrol sa mga ugali o asal ng ibang tao, sitwasyon o kaganapan.

GAWAIN:

Pumili ng kapareha at bumuo ng ***Dayalog*** kaugnay sa alin mang sitwasyon mapipili sa ibaba.

a. Call Center
b. Pagbebenta ng isang produkto sa Mall
c. Mag iinterbyu ng isang pulitiko hinggil sa isang napapanahong isyu

Pangalan:	Petsa:	Iskor:
Paksa :KonseptongPangwika		
PaksangPamagat :Konseptong Panggramatika (Cohesive Device)		
KasanayangPampagkatuto : Nagagamit ang mga cohesive device sa pagpapali-wanag at pagbibigay halimbawa sa mga gamit ng wika sa lipunan F11WG – Ie – 85		
Sanggunian : PinagyamangPluma, Phonix Publishing House; Alma M. Dayag		LAS No.: **9**

KONSEPTONG PANGNILALAMAN:

Ang Kohesyong Panggramatikal o Cohesive Device ay nagpapatungkol sa mga salitang nagsisilbing pananda upang hind imaging paulit-ulit ang mga salita.

Halimbawa : Ito, dito, siya, kanila, diyan, dito atbp.

GAWAIN:

Gumawa o Bumuo ng isang Hugot Line kaugnay sa wika gamit ang mga Kohesyong Panggramatika..

Halimbawa:

"Wika ka ba?
Bakit?
Kasi mahalaga ang ***ito*** sa mamayang Pilipino, parang ikaw ***dito*** sa puso ko."

Pangalan:	Petsa:	Iskor:
Paksa : Konseptong Pangwika		
Paksang Pamagat : *Gamit ng Wika sa Lipunan*		
Kasanayang Pampagkatuto : Nakapagsasaliksik ng mga halimbawang sitwasyon na nagpapakita ng gamit ng wika sa lipunan. F11EP – Ie – 31		
Sanggunian : Pinagyamang Pluma, Phonix Publishing House; Alma M. Dayag	LAS No.: **10**	

KONSEPTONG PANGNILALAMAN:

Ang paggamit ng wika ay sadyang hindi maiiwasan. Ang halaga nito ay panlipunan. May kung anong lakas itong taglay na makakapagbuo at makakapag-iisa sa lipunan.

GAWAIN:

Magsaliksik ng sitwasyong magpapakita ng gamit ng wika sa lipunan. Iulat ang nakalap na Impormasyon.

Gawing gabay ang Rubrics sa ibaba sa iyong gagawin.

Pamantayan	3	2	1
Pananaliksik	Nakapagsaliksik ng mga halimbawang sitwasyong pinatu-nayan ng inilahad ng mapagkakatiwalaang sanggunian.	Nakapagsaliksik ng halimbawang sitwa-syon. May sangguni-ang inilahad na nag-papatunay na sina-liksik ang halimbawa	Nakapagsaliksik ng halimbawang sitwa-syon. May sangguni-ang inilahad ngunit di-kapanipaniwala.
Paraan ng paglalahad ng nasaliksik	Malinaw na malinaw na nailalahad ang nasaliksik na mga halimbawa.	Malinaw na nailahad ang nasaliksik na mga halimbawang sitwasyon.	Hindi malinaw na nai-lahad ang mga nasalik-sik na halimbawa.
Nilalaman	May ilang halimba-wang kapani-paniwa-la at hango sa mga totoong pangyayari sa buhay.	May mga halimba-wang hango sa toto-ong pangyayari sa buhay.	May mga halimba-wang hindi kapanipani-wala at mistulang kathang-isip lamang.

Pangalan:	Petsa:	Iskor:
Paksa : Kasaysayan ng Wikang Pambansa		
Paksang Pamagat : Panahon ng Kastila		
Kasanayang Pampagkatuto : Nakapagbibigay ng opinion o pananaw kaugnay sa mga napakinggang pagtatalakay sa wikang pambansa.F11PN-If-87 Sanggunian :		
Pinagyamang Pluma Komunikasyon at Pananaliksik sa Wika at Kulturang Pilipino ni Alma M. Dayag	LAS No.: 11	

pahina 82

KONSEPTONG PANGNILALAMAN:

PANAHON NG ESPANYOL Layunin ng mga kastila na ikintal sa isip at puso ng mga katutubo ang Kristiyanismo.Para sa kanila nasa kalagayang" barbariko, di sibilisado at pagano" ang mga katutubo noon kaya't dapat lamang na gawing sibilisado ang mga ito sa pamamagitan ng kanilang pananampalataya.

BAYBAYIN Ang pinakamatandang alpabeto sa Pilipinas. Sinasabi na bago pa man dumating ang mga espanyol may mga alpabeto na tayo pero ito'y sinunog dahil ito daw ay mga gawa ng diyablo.

INDIO ang tawag ng mga espanyol sa mga Pilipino para sa kanila ang mga Pilipinoay mangmang o walang alam.

V. Halimbawa/Ilustrasyon

Ang Baybayin

Paalaala: Kung ang tuldok ay nasa itaas ang titik ang pagbigkas ay I o E. Kung ang kudlit ay nasa ibaba, ang U o O ay dapat bigkasin.Kung may nawawalang katinig o patinig lagyan ng krus.

GAWAIN

Panuto: Sagutin ang mga sumusunod na katanungan.Gamit ang baybayin.

Isulat ang pangalan ng mga sumusunod (5 puntos bawat tanong)

a. Paboritong Guro: ____________________________________
b. Paboritong Lugar: ____________________________________
c. Paboritong Pangulo: ____________________________________
d. Paboritong Hotel: ____________________________________

Pangalan:	Petsa:	Iskor:
Paksa : Kasaysayan ng Wikang Pambansa		
Paksang Pamagat : Panahon ng Rebolusyong Pilipino		
Kasanayang Pampagkatuto : Nasusuri ang mga pananaw ng iba't ibang awtor sa isinulat na kasaysayan ng wika.F11PB-If-95		
Sanggunian : Pinagyamang Pluma Komunikasyon at Pananaliksik sa Wika at Kulturang Pilipino ni Alma M. Dayag	LAS No.: **12**	

pahina 85

KONSEPTONG PANGNILALAMAN:

NASYONALISMO Ito ang damdaming naramdaman ng mga Pilipino matapos ang mahigit na tatlong daang taong pananahimik dahil sa pananakop ng mga Espanyol.

KATIPUNAN Itinatag nina Andres Bonifacio at ang wikang Tagalog ang ginamit sa kanilang mga kautusan at pahayagan.

ISANG BANSA, ISANG DIWA Ito ay ang paksa na kung saan may masidhing damdamin laban sa mga Espanyol.

GAWAIN

Panuto: Punan ng ekis (x) ang SA kung sang-ayon, W kung Walang Sagot at DS kung Hindi Sang-ayon sa tapat ng mga pahayag na nakasulat sa kaliwa.

Mga Pahayag	SA	W	DS
Ang wika ay may malaking bahagi upang mapabuklod ang mga mamamayan.			
Ang pagkanasyonalismo ang umiiral sa panahon ng rebolusyonaryo.			
Sa panahong ito ang wikang Espanyol ang namayani.			
Sa panahong ito ang paggamit ng wikang Tagalog ay opsyonal.			
Mahalaga ang pagkakaroon ng isang wikang mauunawaan ng lahat.			
Naging mangmang ang mga mamamayang Pilipino.			

Pangalan:	Petsa:	Iskor:
Paksa : Kasaysayan ng Wikang Pambansa		
Paksang Pamagat : Panahon ng Amerikano		
Kasanayang Pampagkatuto : Natutukoy ang mga pinagdaanang pangyayari/kaganapan tungo sa pagkabuo at pag-unlad ng Wikang Pambansa. F11PS-Ig-88		
Sanggunian : Pinagyamang Pluma Komunikasyon at Pananaliksik sa Wika at Kulturang Pilipino ni Alma M. Dayag pahina 85	LAS No.: **13**	

KONSEPTONG PANGNILALAMAN:

THOMASITES - Ito ang mga pinakaunang grupo ng mga sundalo na dumating sa Pilipnas, ipinakilala at itinuro ang wikang Ingles.

WIKANG INGLES - Sa panahong ito, ang umiiral na wika ay Ingles.

Nagkaroon ng **KOMBENSIYONG KONSTITUSYONAL** , naging paksa ang pagpili sa wikang pambansa .

BATAS KOMONWELT BLG.184 na nagsasaad na paglikha sa Surian ng Wikang Pambansa noong ika-13 ng Nobyembre,1936.

Tagalog – ang napili bilang batayan ng wikang pambansa ng Pilipinas.

GAWAIN

Gamit ang dayagram ipaliwanag ang pagkakaiba ng dalawa ang Amerikano at Pilipino.

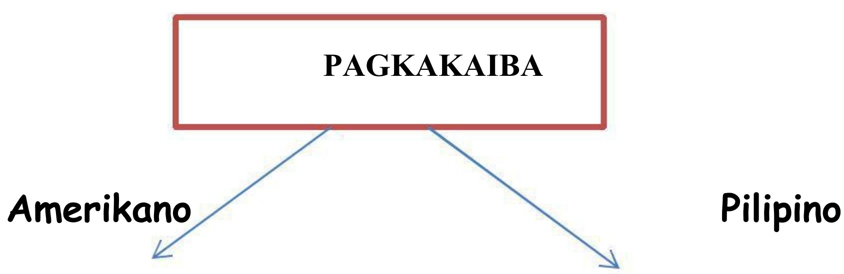

Pangalan:	Petsa:	Iskor:
Paksa : Kasaysayan ng Wikang Pambansa		
Paksang Pamagat : Panahon ng Hapon		
Kasanayang Pampagkatuto : Nakasusulat ng sanaysay na tumatalunton sa isang partiKular na yugto ng kasaysayan ng Wikang Pambansa. F11PU-Ig-86		
Sanggunian : Pinagyamang Pluma Komunikasyon at Pananaliksik sa Wika at Kulturang Pilipino ni Alma M. Dayag pahina 100	LAS No.**14**	

KONSEPTONG PANGNILALAMAN:

PANAHON NG HAPONES- Ito ang panahon na kung saan nagkaroon ng pagsulong ang wikang pambansa. Sa pagnanais na burahin ang anumang impluwesiya ng mga Amerkano.Ipinagbabawal ang paggamit ng Ingles sa anumang aspekto ng pamumuhay ng mga Pilipino.

PANANAKOP NG HAPONES – Sa pananakop nila binuksan muli ang mga paaralang bayan sa lahat ng antas. Itinuro ang wikang Nihonggo sa lahat, ngunit binigyang diin ang paggamit ng Tagalog upang maalis ang paggamit ng wikang Ingles.Naging masigla ang talakayan sa wika.

JOSE VILLA PANGANIBAN- Ang taong nagturo ng Tagalog sa mga Hapones at di Tagalog.

MGA TAONG BIHASA SA INGLES- ay natutong magsulat ng Tagalog.

GAWAIN:

Panuto : Sumulat ng isang sanaysay tungkol sa kabaitan ng mga Hapones sa pagsulong ng sariling wika.

Pangalan:	Petsa:	Iskor:
Paksa : Kasaysayan ng Wikang Pambansa		
Paksang Pamagat : Panahon ng Pagsasarili hanggang sa Kasalukuyan		
Natitiyak ang mga sanhi at bunga ng mga pangyayaring may kaugnayan sa pag-unlad ng Wikang Pambansa. F11WG-IH-86		
Sanggunian : Pinagyamang Pluma Komunikasyon at Pananaliksik sa Wika at Kulturang Pilipino ni Alma M. Dayag	LASNo.**15**	

pahina 102

KONSEPTONG PANGNILALAMAN:

PANAHON NG PAGSASARILI - Ito ang panahon ng pagbangon sa mga nasalanta ng digmaan. Sa panahong ito sumentro sa mga gawaing pang-ekonomiya ang mga Pilipino. Nakaapekto ito sa sistema ng ating edukasyon na tumutugon sa pangangailangan ng mga korporasyon at kompanya.Ito ang naging sanhi ng pagkabantulot sa pagsulong, pag-unlad at paggamit ng wikang pambansa.

FERDINAND E. MARCOS- Pangulo ng Pilipinas sa panahong ito, sa bisa ng Kautusang Tagapagpaganap Blg.96 s.1967 iniutos niya na ang lahat ng edipisyo,gusali at tanggapan ay pangalanan sa Pilipino.

CORAZON AQUINO – unang babaeng pangulo ng Pilipinas na bumuo ng bagong batas ang Constitutional Commission. Sa panahon ni Pangulong Aquino na nabago ang Wikang Pilipino ay nagging Wikang Filipino na makikita sa Sek.6 ng Artikulo XIV ng Saligang Batas 1987.

SA KASALUKUYAN -Marami pa ring sagabal sa pagsulong ng wikang Filipino.Ngunit kung ang pagbabatayan natin ay ang paglaganap at paggamitng wikang Filipino, masasabi nating mabilis ang pagsulong nito. Bunga ito ng epektibong pagtuturo ng wikang Filipino sa mga paaralan.Patuloy na pambansang pagtangkilik sa mga telenobela at pelikulang Pilipino at paggamit ng Filipino sa radio at telebisyon.

GAWAIN:

Panuto: Punan ang ang mga kahon sa ibaba.

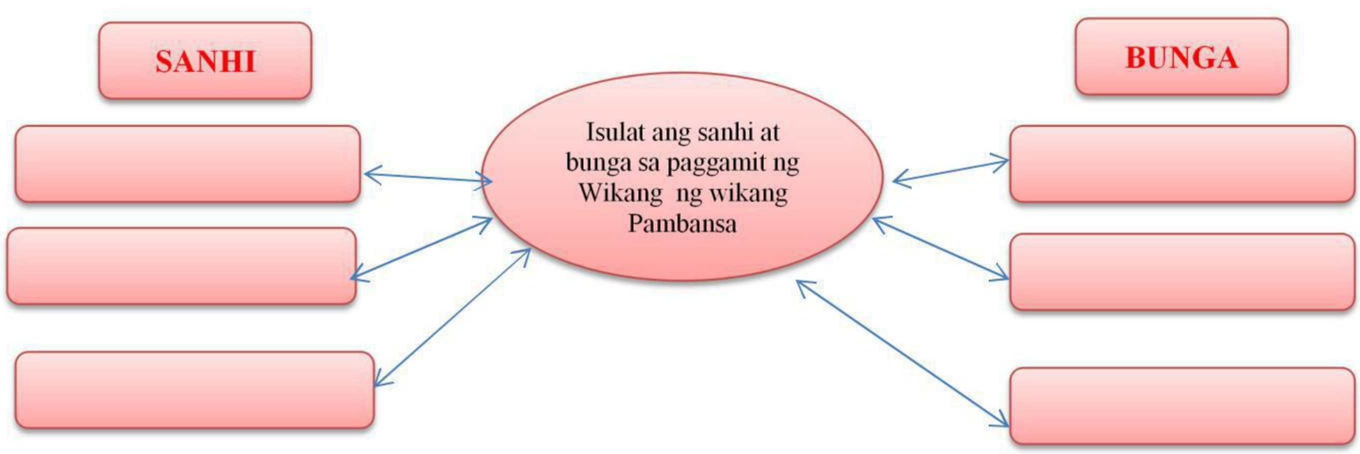

Pangalan:	Petsa:	Iskor:
Paksa : Kasaysayan ng Wikang Pambansa		
Paksang Pamagat : Final Output		
Nakagagawa ng isang sanaysay batay sa isang panayam tungkol sa aspektong kultural o lingguwistiko ng napiling komunidad . **F11EP-Iij-32**		
Sanggunian : Pinagyamang Pluma Komunikasyon at Pananaliksik sa Wika at Kulturang Pilipino ni Alma M. Dayag pahina 102	LAS No:**16**	

KONSEPTONG PANGNILALAMAN:

ASPEKTONG KULTURAL – Tungkol sa paniniwala, tradisyon, paraan ng pamumuhay, mga pangkat ng tao.

ASPEKTONG LINGGUWISTIKO - ito ay gamit ng wika.

GAWAIN:

Nakagagawa ng isang sanaysay batay sa isang panayam tungkol sa aspektong kultural o lingguwistiko ng napiling komunidad.

Krayterya sa pagsulat ng sanaysay base sa panayam

KRAYTERYA	4	3	2	1
1. Tinalakay sa sanaysay ang naging panayam sa aspektong kultural o lingguwistiko ng napiling komunidad.				
2. Naging batayan ng pagkakasulat ng sanaysay ang ginawang panayam.				
3. Pagkakaroon ng organisasyon sa pagkakabuo ng sanaysay.				
4. Nagtataglay ng elemento ng isang sanaysay.				
5. Paggamit ng wastong mekaniks (baybay,gamit ng salita, malaki at maliit na letra, wastong gamit ng mga bantas).				

Pangalan:	Petsa:	Iskor:
Paksa : Mga Sitwasyong Pangwika sa Pilipinas		
Paksang Pamagat : Sitwasyong Pangwika sa Telebisyon, sa Radyo at Diyaryo		
Natutukoy ang iba't ibang paggamit ng wika sa mga napakinggang pahayag mula sa mga panayam at balita sa radio at telebisyon. F11PN-IIa-88		
Sanggunian : Pinagyamang Pluma Komunikasyon at Pananaliksik sa Wika at Kulturang Pilipino ni Alma M. Dayag	LAS No.: **17**	

pahina 102

KONSEPTONG PANGNILALAMAN:

ANG TELEBISYON – ay itinuturing na pinakamakapangyarihang media sa kasalukuyan dahil sa dami ng mamayang naaabot nito. Sa paglaganap ng cable o satellite connection ay lalong dumami ang manonood ng telebisyon saanmang sulok ng bansa.Katulad ng telebisyon, Filipino rin ang nangungunang wika sa

RADIO May mga programa sa Amman o sa FM ay gumagamit ng Filipino sa iba't ibang barayti nito.

Sa mga **DIYARYO** naman ay wikang Ingles ang ginagamit sa mga broadsheet at wikang Filipino sa mga Tabloid.

GAWAIN:

Hatiin ang klase sa tatlong pangkat at makinig ng mga pahayag mula sa mga panayam at balita sa radyo at telebisyon. Ang unang pangkat ay makikinig ng mga panayam o pahayag sa FM na estasyon, ang ikalawang pangkat ay makikinig sa AM na estasyon, at ang ikatlong pangkat naman ay makikinig o manonood ng balita sa telebisyon. Gawin ng pangkat ang sumusunod na mga gawain:

1. Pumili o magtakda ang bawat pangkat ng isang programa sa radyo telebisyon na kanilang pakikinggan ng mga pahayag, panayam o balita.
2. Kapag nakapili na ng isang programa, tukuyin ng pangkat ang iba't ibang wika na ginamit ng DJ o tagapagbalita. Maglista ng mga salitang ginamit sa panayam o pagbabalita.
3. Batay sa mga naitala, pag-usapan ng bawat pangkat kung ano-ano ang ipinahihiwatig ng mga pahayag o wikang ginamit sa panayam at balita sa radio o telebisyon na masasalamin sa ating lipunan.
4. Ilahad ng bawat pangkat ang kanilang napag-usapan at pagkumparahin ang kanilang napag-alaman. Pagkatapos, bumuo ng kongklusyon ang klase kaugnay ng iba;t ibang paggamit ng wika.

Pangalan:	Petsa:	Iskor:
Paksa : Mga Sitwasyong Pangwika sa Pilipinas		
Paksang Pamagat : Paggamit ng Wika sa Pelikula		
Nasusuri at naisasaalang-alang ang mga lingguwistiko at kultural na pagkakaiba-iba sa lipunang Pilipino sa mga pelikula at dulang napanood. pahina 124 . F11PD-IIB-88		
Sanggunian : Pinagyamang Pluma Komunikasyon at Pananaliksik sa Wika at Kulturang Pilipino pahina 124	LAS No.:**18**	

KONSEPTONG PANGNILALAMAN:

Ang Karaniwang panmagat ng mga **PELIKULA** ay Ingles tulad ng One More Chance, Starting Over Again, It Takes a Man and a Woman, Bride for Rent, You're My Boss, You're Still the One at iba pa.

Sa maraming babasahin at palabas sa Filipino ay tila nangingibabaw na layunin ay mang-aliw, manlibang, lumikha ng ugong at ingay ng kasayahan. Isang pag-asam at hamon para sa mga taong nasa likod ng mass media at mga taong tumangkilik sa mga ito na hindi basta lumaganap ang Filipino kundi magamit din ito ng mga nasabing midyum upang higit na maitaas ang antas ng ating wika.

GAWAIN:

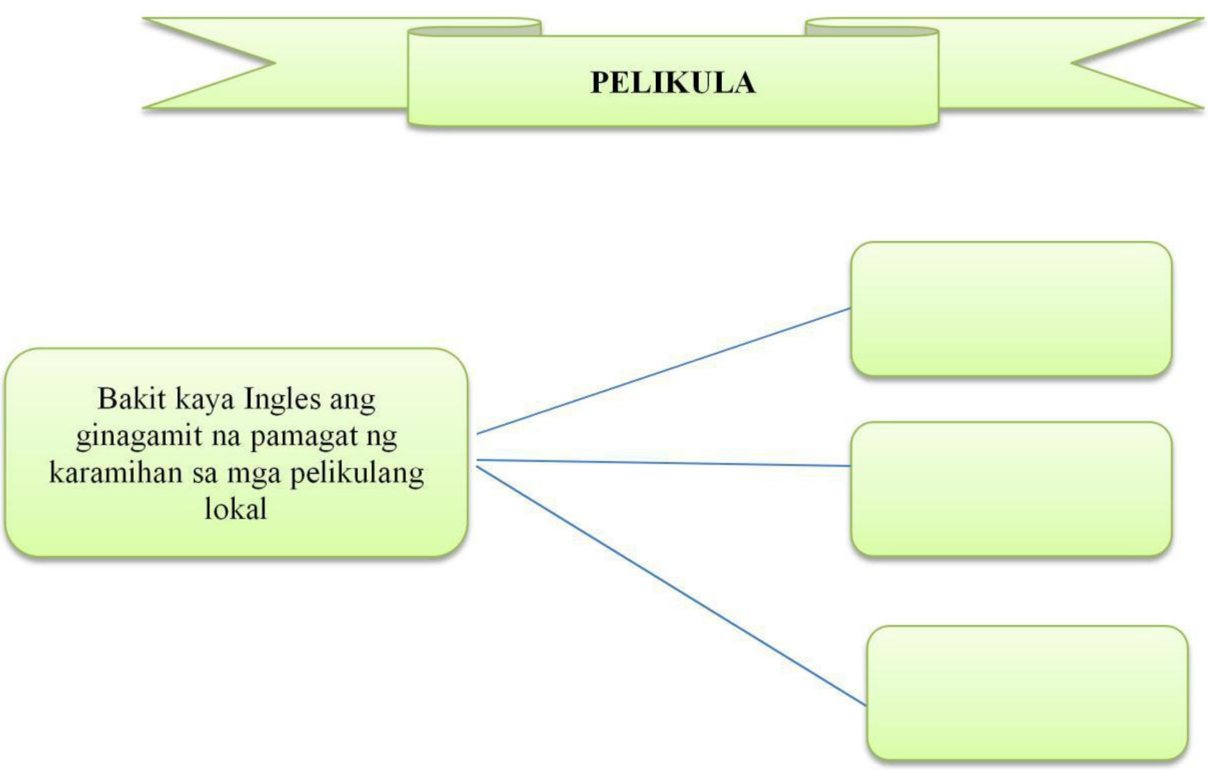

SHARED OPTIONS

Pangalan:	Petsa:	Iskor:
Paksa : Mga Sitwasyong Pangwika sa Pilipinas		
Paksang Pamagat : Ugnayan ng Wika at Kultura		
Naipapaliwanag nang pasalita ang iba't ibang dahilan, anyo at pamaraan ng paggamit ng wika sa iba't ibang sitwasyon. F11PU-IIc-87		
Sanggunian : SIDHAYA Komunikasyon at Pananaliksik sa Wika at Kulturang Pilipino pahina 220		LAS No.:**19**

KONSEPTONG PANGNILALAMAN:

ANG KULTURA ay tumutukoy sa paraan ng pamumuhay na nakagawian o nakasanayan nan g mga tao sa isang lugar. Binubuo ito ng mga karunungan, panitikan, paniniwala, kaugalian, sining, batas, pagpapahalaga at iba pa. Dahil mahalagang instrument ang **WIKA** upang makapag-ugnayan ang mga tao, ito ang ginagamit upang maipahayag, malinang at mapalaganap pa ang kultura. Ito rin ang ginagamit upang maisalin at maipamana ito sa susunod na henerasyon.

KAALAMANG BAYAN- ay umiiral na kuwento, panitikan, paniniwala,ritwal, gawi at tradisyon ng mga mamamayan sa isang pamayanan o kalinangan na nagpasalin-salin sa iba't ibang lahi at pook dahil sa ito'y bukambibig ng taumbayan.

GAWAIN:

Panuto: Sumulat ng isang alamat na alam ninyo.

____
____
____
____
____
____
____
____
____
____
____
____

Pangalan:	Petsa:	Iskor:
Paksa : Mga Sitwasyong Pangwika sa Pilipinas		
Paksang Pamagat : Iba't ibang Register at Barayti ng wika na Ginagamit sa iba't ibang Sitwasyon		
Natutukoy ang iba't ibang register at barayti ng wika na ginagamit sa iba't ibang sitwasyon. F11WG-IIc-87		
Sanggunian : SIDHAYA Komunikasyon at Pananaliksik sa Wika at Kulturang Pilipino pahina 240	LASNo.:**20**	

KONSEPTONG PANGNILALAMAN:

REGISTER – ito ang barayti ng wika na kung saan naiaangkop ng isang nagsasalita ang uri ng wikang ginagamit niya sa sitwasyon at sa kausap.

Rehistro o Estilo ng wika

a. Estatiko – hindi nagbabago o matagal ang pagbabago tulad ng nakasaad sa Saligang Batas.

b. Akademik pormal – estilo ng wikang ginagamit sa paaralan at pamantasan.

c. Konsultatibo- estilo ng wikang ginagamit sa negosasyon, pulong at pagtitipon.

d. Impormal – ginagamit sa berbal na talastasan sa bahay, lansangan, kuwentuhan,huntahan at iba pa.

e. Panlambing- ginagamit na wika ng magkasintahan, mag-asawa at sinumang may malalim na ugnayan sa isa't isa.

GAWAIN:

Pagsulat ng isang sanaysay na may kaugnayan sa propesyon (abogado, guro, inhinyero, doktor at iba pa)

____
____
____
____
____
____
____
____
____

Pangalan:	Petsa:	Iskor:
Paksang Pamagat : Kakayahang Sosyolingwistik: Pag-Unawa Batay Sa Pagtukoy Sa Sino, Paano, Kailan, Saan, At Bakit Nangyari Ang Sitwasyong Kumunikatibo.		
Kasanayang Pampagkatuto : Natutukoy ang mga angkop na salita, pangungusap ayon sa konteksto ng paksang napakinggan sa mga balita sa radio at telebisyon. F11PN-IId-89		
Sanggunian : Sidhaya 11: Komunikasyon At Pananaliksik Sa Wika At Kulturang Pilipino Rhoderick V. Nuncio, Ph.D Et. Al http://bit.ly/ABS-CBNEntertainment (full episode of Gandang Gabi Vice: Vice Ganda interview President Rodrigo Roa-Duterte)		LAS No. **21**

KONSEPTONG PANGNILALAMAN:

SOSYOLINGGUWISTIKO – isang pag-aaral na sumisipat sa ugnayan ng wika at lipunan, partikular ang kaangkupan ng gamit ng isang wika batay sa iba't ibang konteksto.

KAKAYAHANG SOSYOLINGGUWISTIKO (SOCIOLINGUISTIC COMPTENTENCE) – kapag ang tao ay may kakayahang manipulahin ang wika upang ito'y umayon sa hinihinging sitwasyon ng pakikipagtalastasan.

Panahon, kontekstong pangkultura, lunan, layunin, paraan ng usapan, edad, kasarian, propesyon at pangkat ng mga sangkot ay isinaalang-alang upang maiayon ang antas o uri ng wikang angkop gamitin para sa espesipikong konteksto ng usapan.

GAWAIN:

1. Paano malalaman na nagtataglay ng kakayahang sosyolingguwistiko ang isang indibidwal?
2. Masasabi mo bang ikaw ay may kakayahang soslingguwistiko? Pangatwiranan ang sagot at magbigay ng mga halimbawang sitwasyon
3. Sa iyong pananaw, mahalaga bang mapaunlad ang kakayahang sosyolingguwistiko sa pakikipagtalastasan? Bakit?

Pangalan:	Petsa:	Iskor:
Paksa : **Kakayahang Linggwistiko / Istrutural O Gramatikal**		
Paksang Pamagat : Mabisang Pangungusap		
Kasanayang Pampagkatuto : Nabibigyang kahulugan ang mga salitang ginamit sa Talakayan. **F11PT-IIe-87**		
Sanggunian : SIDHAYA 11: KOMUNIKASYON AT PANANALIKSIK SA WIKA AT KULTURANG PILIPINO (Rhoderick V. Nuncio, Ph.D Et. Al)		LAS No.: **22**

KONSEPTONG PANGNILALAMAN: Sangkap ng Mabisang Pangungusap

1. **kaisahan** – may kaisahan ang pangungusap kung tumutulong ang bawat bahagi ng pangungusap sa paghahayag ng isang pangunahing diwa.
   halimbawa: nagmamadaling bumangon si nelia, naligo, nag-ayos ng katawan, kumain ng almusal, at pumasok sa paaralan.
2. **paglalapit ng panuring sa salitang tinuturingan** – hindi dapat paghiwalayin ang mga salitang magkakaugnay.
   halimbawa: **mali:** mamaya si marina pupunta sa paaralan.
   tama: pupunta mamaya si marina sa paaralan
3. **paggamit ng wastong tinig ng pandiwa** – kalimitang ginagamit ang pandiwang nasa tinig balintiyak, sa halip na nasa tukuyan.
   halimbawa: **mali:** ang mag-aaral ay binasa ang *noli me tangere*. **tama:** binasa ng mga mag-aaral ang *noli me tangere.*
4. **pagbibigay-diin** – kinakailangan ang wastong pag-aayos ng mga salita sa pagbibigay-diin.
   halimbawa: **may kahinaan:** mag-aral ka ng mabuti, ang sabi ng nanay mo.
   maayos: ang sabi ng nanay mo ay mag-aral ka raw ng mabuti.
5. **palagitlingan** – ginagamit ang gitling kapag ang salita ay inuulit, ang unlapi ay nagtatapos sa katining, may katagang nawawala sa pagitan ng dalawang salita, ang isang panlapi ay inilapi sa unahan ng panglang pantangi, ang unlaping *ika-* ay ginagawang unlapi sa tambilang.
   halimbawa:
   ika-10 gabi-gabi mag-alsa bahay-kubo (bahay na kubo) maka-quezon
6. **gamit ng kudlit** – ginagamit ang kudlit kung may nawawalang letra o mga letra sa dalawang salitang pinag-uugnay.
   halimbawa: ako at ikaw = ako't ikaw b. mayaman at mahirap = mayama't mahirap

may mga salita na sa katagalan ng panahon ay maituturing nang patay sapagkat hindi na ginagamit nang hindi kakabit ang dinaglat na **at**. ang mga salitang ito ay hindi na dapat kudlitan *halimbawa:* subalit – subali at, datapwat – datapwa at, ngunit – nguni at, sapagkat – sapagka at

GAWAIN:

Sumulat ng isang sanaysay ng isang di makakalimutang karanasan gamit ang mga sangkap sa mabisang pangungusap.

Pangalan:	Petsa:	Iskor:
Paksa : **KAKAYAHANG LINGGWISTIKO / ISTRUTURAL O GRAMATIKAL**		
Paksang Pamagat : Mga Madalas Na Pagkakamali Sa Gramatikang Filipino		
Kasanayang Pampagkatuto : Nabibigyang - kahulugan ang mga salitang ginamit sa Talakayan. **F11PT-IIe-87**		
Sanggunian : SIDHAYA 11: KOMUNIKASYON AT PANANALIKSIK SA WIKA AT KULTURANG PILIPINO Rhoderick V. Nuncio, Ph.D et. al		LAS No.:**23**

KONSEPTONG PANGNILALAMAN:

MGA MADALAS NA PAGKAKAMALI SA GRAMATIKANG FILIPINO A. Paggamit ng **NANG** at **NG**

Ginagamit ang **NANG** bilang pangatnig sa hugnayang pangungusap Halimbawa:
Nagsimula na ang palatuntunang **nang** kami ay dumating.

Ginagamit ang **NANG** sa gitna ng dalawang salitang ugat na inuulit Halimbawa: Basa **nang** basa, magsikap **nang** magsikap

Ginagamit ang **NANG** bilang pang-ugnay sa pandiwa at pang-abay Halimbawa:
Binigkas ni Elena ang kanyang talumpati **nang** buong husay.

Ginagamit ang **NG** bilang pantukoy sa palayon na kasama ng tuwirang layon ng pandiwa
Halimbawa: Gumawa siya **ng** takdang aralin.

Ginagamit ang **NG** bilang pananda sa tatangap ng pandiwa sa tinig na balintiyak Halimbawa: Pinangaralan **ng** ina ang anak.

Ginagamit ang **NG** bilang pagsasaad ng pagmamay-ari ng isang bagay Halimbawa: Ang aklat **ng** bata ay tinakpan ng ina.

B. Paggamit ng **PAHIRIN** at **PAHIRAN**

Ginagamit ang **PAHIRIN** kung ang kilos ay nangangahulugan ng pag alis o pagpawi ng isa bagay
Halimbawa: **PAHIRIN** mo ang pawis ng bata.

Ginagamit ang **PAHIRAN** kung ang kilos ay nangangahulugang paglalagay ng kaunting bagay bagay Halimbawa: **PAHIRAN** mo ng vicks ang aking likod.

C. Paggamit ng **PINTO** at **PINTUAN**

Ginagamit ang **PINTO** kung tumutukoy sa bahagi ng gusali na siyang isinasara o ibinubukas Halimbawa: Kumatok ka sa **PINTO** bago pumasok.

Ginagamit ang **PINTUAN** kung tumutukoy sa bahagi ng gusali na daanan Halimbawa: Maluwag ang kanilang **PINTUAN**.

GAWAIN:

PANUTO: Piliin ang wastong salita sa loob ng pangungusap, salungguhitan ang tamang sagot.

1. Hahara-hara sa (pinto, pintuan) si Caloy kung kaya nabangga si Pao
2. Gawa sa narra ang kanilang (pinto, pintuan).
3. (Pahiran, Pahirin) mo ang dumi sa sahig at ng (mapahiran, mapahirin) ito ng floorwax.
4. Ang tumakbo (ng, nang) matulin kung matinik ay malalim.
5. Ang palad (ng, nang) mayayaman ay tila napakanipis.

Pangalan:	Petsa:	Iskor:
Paksa : **KAKAYAHANG PRAGMATIK:** pagtukoy sa kahulugan ng sitwasyonng sinasabi, di-sinasabi, ikinikilos ng taong kausap		
Paksang Pamagat : Kakayahang Komunikatibo ng mga Pilipino		
Kasanayang Pampagkatuto : Napipili ang angkop na salita at paraan ng paggamit nito sa usapan o talakayan batay sa kausap, pinag-uusapan, lugar, panahon, layunin, at grupong kinabibilangan **F11PS-IIe-90**		
Sanggunian : SIDHAYA 11: KOMUNIKASYON AT PANANALIKSIK SA WIKA AT KULTURANG PILIPINO (Rhoderick V. Nuncio, Ph.D et. Al)		LAS No.: **24**

KONSEPTONG PANGNILALAMAN:

PRAGMATIKS – sangay ng lingguwistika na inilalarawan bilang pag-aaral ng ugnayan ng mga anyong lingguwistiko at gumagamit nito. Binibigyang pansin dito ang gamit ng wika sa mga kontekstong panlipunan. Nakatuon ito sa komunikatibong aksiyon sa loob ng kontekstong sosyokultural.

GAWAIN:

A. Humanap ng mga post mula sa social networking site tulad ng mga online forum, Facebook, o Twitter account. Pag-aralan ito sa pamamagitan ng paglalapat ng pagsusuring pragmatic na naktuon sa pagtukoy ng mga sumusunod:
   1. Layunin ng bawat sangkot sa pagpo-post ng mensahe
   2. Kahulugan ng intensiyonal na mensaheng ipinahahayag ng bawat sangkot sa forum
   3. Mga kahulugang hindi lantad sa mga sinasabi/inilahad
   4. Kahulugan ng mga ginamit na mga emoticons, grapiko, at test/internet lingo, at ang kahulugan ng mga ito ayon sa konteksto ng usapin sa pinagkuhanang site.

Punan ang talahanayan sa ibaba para sa iyong kasagutan

Username ng nag-post	Post (tekstong, mga ginamit na emoticon, grapiko, internet lingo, at iba pa)	Intensiyonal na mensaheng mahihinuha mula sa post	Kontekstong kinapapalooban ng post	Di intensiyonal na mensaheng nakuha mula sa post
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				

B. Lumikha ng isang Facebook group at mag-imbenta ng mga kaibigan sa Facebook upang maging kasapi nito. Magsimula sa talakay sa isang paksang makakaugnay ang lahat ng kasapi ng grupo at imbitahan ang bawat is na maglagay ng kanya-kanyang post. Pansinin ang gamit ng wika (berbal o di-berbal gaya ng mga grapiko at emoticon) ng mga kasapi gayundin ang mahihinuhang kahulugan sa kanilang mga sinasabi (at hindi sinasabi) sa grupo. Obserbahan din kung gumamit at patakarang pangtalastasan (dami, uri, pagiging akma, pamamaraan) ang mga kasapi batay sa kanilang mga post

Pangalan:	Petsa:	Iskor:
Paksa : **Kakayahang Diskorsal:** Pagtiyak sa kahulugang ipinapahayag ng teksto/ sitwasyon ayon sa konteksto		
Paksang Pamagat : Kakayahang Komunikatibo ng mga Pilipino		
Kasanayang Pampagkatuto : Nahihinuha ang layuni ng isang kausap batay sa paggamit ng mga salita at paraan ng pagsasalita **F11WG-IIf-88**		
Sanggunian : Sidhaya 11: Komunikasyon At Pananaliksik Sa Wika At Kulturang Pilipino (Rhoderick V. Nuncio, Ph.D Et. Al)		LAS No.: **25**

KONSEPTONG PANGNILALAMAN:

DISKURSO- Tumutukoy sa pagpapahayag ng mga ideya, nosyon, teorya, at sa pangkalahatan, ang kahuluganng maarining nasa pasulat o pasalitang paraan.

KAKAYAHANG DISKURSAL (discourse competence)- kakayahang bigyan ng interpretasyon ang isang serye ng mga napakinggang pangungusap upang makagawa ng isang makabuluhang kahulugan.

TENOR NG DISKURSO- mga pangyayari, panlipunang aksiyon na nagaganap

LARANGAN NG DISKURSO- kasangkot o kasali sa pag-uusap, kanilang estado o papel na ginagampanan at ugnayan sa isa't isa.

MODO NG DISKURSO- gamit ng wika, inaasahan nila rito, tsanel ng pagsasagawa nito, pasalita, o pasulat at paraan ng paglalahad nito – pasalaysay, pahikayat, ekspositori, pangngatwiran, pautos, at iba pa.

GAWAIN:

Magrecord ng isang diskurso na mapapakinggan sa anumang kontekstong panlipunan gaya ng sariling tahanan, silid-aralan, restawran, at iba pa. Gawan ito ng isang transkripsyon. Ilarawan ang diskurso ayon sa konteksto nito, suriin ayon sa larangan, tenor, at modo nito. Pansinin din ang istruktura ng diskurso at lapatan ito ng modelong IRF nina Sinclair at Coulthard.

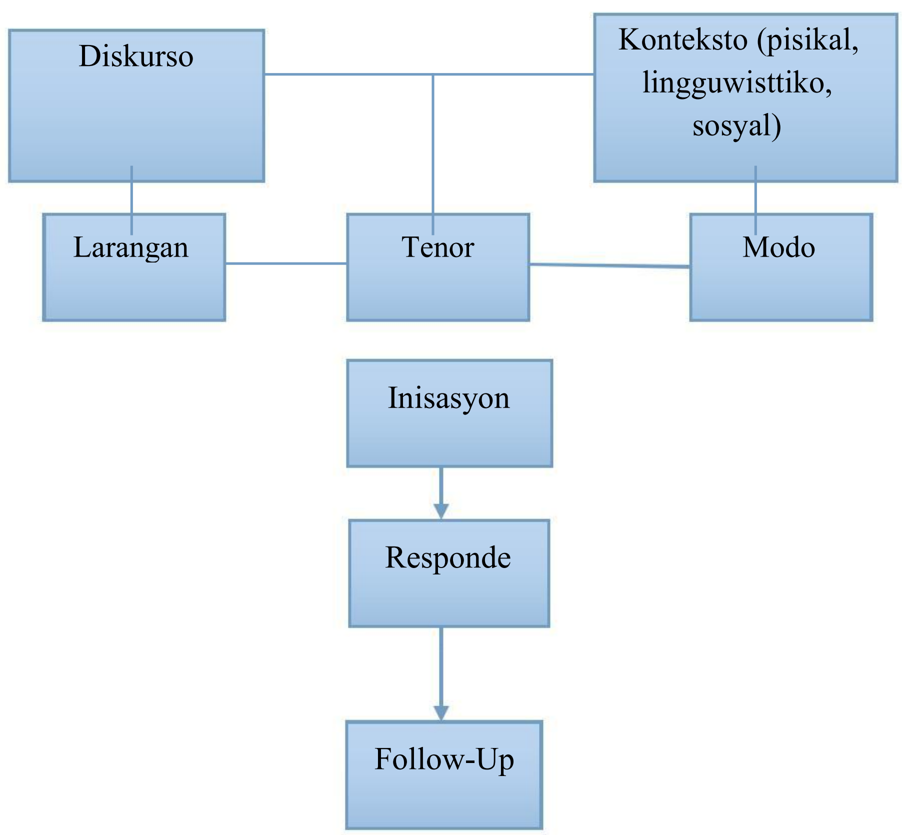

Pangalan:	Petsa:	Iskor:
Paksa : Kakayahang Komunikatibo ng mga Pilipino		
Paksang Pamagat : Kakayahang Sosyolingwistiko: Pag-unawa Batay Sa Pagtukoy Sa Sino, Paano, Kailan, Saan, At Bakit Nangyari Ang Sitwasyong Kumunikatibo.		
Kasanayang Pampagkatuto : Nakabubuo ng mga kritikal na sanaysay ukol sa iba't ibang paraan ng paggamit ng wika ng iba't ibang grupong sosyal at cultural sa Pilipinas **F11EP-IIf-37**		
Sanggunian : Sidhaya 11: Komunikasyon At Pananaliksik Sa Wika At Kulturang Pilipino (Rhoderick V. Nuncio, Ph.D et. Al)		LAS No.: **26**

KONSEPTONG PANGNILALAMAN:

SOSYOLINGGUWISTIKO – isang pag-aaral na sumisipat sa ugnayan ng wika at lipunan, particular ang kaangkupan ng gamit ng isang wika batay sa iba't ibang konteksto.

Kakayahang Sosyolingguwistiko (Sociolinguistic comptetence) – kapag ang tao ay may kakayahang manipulahin ang wika upang ito'y umayon sa hinihinging sitwasyon ng pakikipagtalastasan.

Panahon, kontekstong pangkultura, lunan, layunin, paraan ng usapan, edad, kasarian, propesyon at pangkat ng mga sangkot ay isinaalang-alang upang maiayon ang antas o uri ng wikang angkop gamitin para sa espesipikong konteksto ng usapan.

GAWAIN:

1. Paano malalaman na nagtataglay ng kakayahang sosyolingguwistiko ang isang indibidwal?
2. Masasabi mo bang ikaw ay may kakayahang sosyolingguwistiko? Pangatwiran ang sagot at magbigay ng mga halimbawang sitwasyon.
3. Ano-ano ang panlipunang salik dapat isaalang-alang upang maiayon ang antas o uri ng wikang angkop gamitin para sa espesipikong konteksto ng usapan?
4. Ipaliwang ang modelo ni Hymes na may akronim na SPEAKING.

Sa iyong pananaw, mahalaga bang mapaunlad ang kakayahang sosyolingguwistiko sa pakikipagtalastasan? Bakit?

Pangalan:	Petsa:	Iskor:
Paksa: Glosaryo ng Varayti ng Tagalog-Indang sa Larangan ng Paggawa ng Kakanin sa Indang, Cavite		
Paksang Pamagat : Introduksyon Sa Pananaliksik Sa Wika At Kulturang Pilipino		
Kasanayang Pampagkatuto : Nasusuri ang ilang pananaliksik na pumapaksa sa wika at kulturang Pilipino **F11PB-IIg-97**		
Sanggunian : Sidhaya 11: Komunikasyon At Pananaliksik Sa Wika At Kulturang Pilipino (Rhoderick V. Nuncio, Ph.D Et. Al)		LAS No.: **27**

KONSEPTONG PANGNILALAMAN:
Pagsusuri ng "Glosaryo ng Varayti ng Tagalog-Indang sa Larangan ng Paggawa ng Kakanin sa Indang, Cavite" isang halimbawang pananaliksik sa wika ni Jennifer Silan-Hernandez

GAWAIN:
Saguting ang sumusunod na tanong

1. *Ano ang paksa ng binasang pananaliksik?*
2. *Ano ang suliraning nais masagot sa pananaliksik?*
3. *Alin sa mga salita sa glosaryo ang pamilyar sa iyo o narinig mo nang ginagamit sa lugar na iyong kinalakihan o tinitirhan?*

Pangalan:	Petsa:	Iskor:
Paksa: PROSESO SA PAGSULAT AT PANANALIKSIK		
Paksang Pamagat : Proseso sa Pagsulat ng Pananaliksik		
Kasanayang Pampagkatuto : Naiisa-isa ang mga hakbang sa pagbuo ng isang makabuluhang pananaliksik **F11PU-IIg-88**		
Sanggunian : Sidhaya 11: Komunikasyon At Pananaliksik Sa Wika At Kulturang Pilipino (Rhoderick V. Nuncio, Ph.D et. Al)		LAS No.: **28**

KONSEPTONG PANGNILALAMAN:

PROSESO SA PAGSULAT NG PANANALIKSIK

1. PAGPILI NG PAKSA – maaring manggaling sa personal na karanasan, sariling ideya, pang-araw-araw na gawain, batay sa nakaraang pag-aaral o patuloy na pag-aaral. Dapat manggaling ito mismo sa taong magsasaliksik at hindi sa ibang tao.
2. PAGPAPAHAYAG NG LAYUNIN – pagsasaad ng pangunahing ideya o tesis ng ginagawang sulatin
3. PAGHAHANDA NG PANSAMANTALANG BIBLIYOGRAPIYA – maghanda ng isang index card o notebook na maaring paglistahan ng mga nakalap na sanggunian mula sa iba't ibang batis ng impormasyon. Ayusin ang mga tala at isulat ang ngalan ng may-akda, paksa, at pamagat ng materyal (libro, dryornal, magasin, diyaryo, internet, at iba pa.)
4. PAGGAWA NG PANSAMANTALANG BALANGKAS – ito ang nagsisilbing gabay sa daloy ng susulating pananaliksik.
5. PANGANGALAP NG DATOS – ang pinakamahalagang yunit ng pananaliksik. Pakikipanayam, Focus Group Discussion o FGD, at sarbey ang kadalasang mga metodod sa pangangalap ng datos
6. ANG PINAL NA BALANGKAS – maaring ang dating pansamantalang balangkas na narebisa o maaaring panibagong balangkas. Maaring tanggalin o dagdagan ang mga nakalap na datos.
7. PAGSULAT NG BURADOR AT PAGWAWASTO – ang proseso ng pagdaragdag o pagbabawas ng datos o pagbabago ng daloy ng pagtalakay ng pananaliksik.
8. PAGSULAT NG KONKLUSYON – ang kabuuang paliwanag hinggil sa nais sabihin ng mananaliksik.

1. Ano ang dapat isaalang-alang sa pagpili ng paksa?
2. Ano-ano ang maaring mapagkunan ng datos?
3. Bakit sinasabing walang pananaliksik kung walang datos?
4. Ano ang gamit ng balangkas sa daloy ng pananaliksik?
5. Ano-ano ang karaning paraan ng pagkuha ng datos?

Pangalan:	Petsa:	Iskor:
Paksa: Gabay Sa Pananaliksik / Introduksyon Sa Pananaliksik Sa Wika At Kulturang Pilipino		
Paksang Pamagat : Gabay Sa Pananaliksik		
Kasanayang Pampagkatuto : Nakasusulat ng isang panimulang pananaliksik sa penomenang cultural at panlipunan sa bansa **F11EP-IIj-35**		
Sanggunian : Sidhaya 11: Komunikasyon At Pananaliksik Sa Wika At Kulturang Pilipino (Rhoderick V. Nuncio, Ph.D et. Al)	LAS No.: **29**	

KONSEPTONG PANGNILALAMAN:

1. PAGTUKOY NG PAKSA – ito ay dapat alam mo, nakawiwili, mapagkukunan ng datos, may sanggunian, may kabuluhan at magagawan ng kongklusyon.
   Hal: Mga inaasahang oportunidad naming mag-aaral sa pagtatapos ng Senior High School
2. PANIMULANG TANONG AT LAYUNIN –
   - mga uri ng tanong (praktikal na tanong, espekulatibo o pilosopikal na tanong, panandalian, tentatibong tanong, imbestigatibong tanong at disiplinal na tanong)

   Hal: tiyak na tanong: Ano ang mga opotunidad na naghihintay sa mga estudyante sa pagtatapos nila ng Senior High School? (tanong na tentatibo at praktikal)
   - Ilahada ang layunin ng pag-aaral
     Hal: malaman, matimbang, at mapili ng mga mag-aaral ang mga oportunidad na naghihintay sa kanila matapos ang Senior High School.
3. TENTATIBONG BIBLIYOGRAPIYA
   - Magsaliksik ng mga kaugnay na literature at pag-aaral sa paksang pinag-aaralan.
   - Maaaring saliksiking:
     a. Ang SHS curriculum at mga track na pagpipilian
     b. Mga kasanayang pangwika at iba pang kakayahan na kakailanganin
     c. Mga trabahong naghihintay sa mga nagtapos ng SHS

GAWAIN:

1. Bumuo ng pangkat na hindi lalagpas sa tatlo ang kasapi
2. Pumili ng paksang napapanahon na may kinalaman sa kultura at lipunang Pilipino.
3. Isanguni sa guro mapagkakasunduan paksa ng pangkat.
4. Gamit na gabay ang konseptong pangnilalaman sumulat ng panimulang pananaliksik
5. Ipakita sa guro ang pansamantalang tentatibong bibliyograpiya.